

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2016/1034

(2016. gada 23. jūnijs),

ar ko groza Direktīvu 2014/65/ES par finanšu instrumentu tirgiem

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 53. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES ⁽⁵⁾ (kopā "jaunais tiesiskais regulējums") ir nozīmīgi leģislatīvi akti finanšu jomā, kurus pieņēma pēc finanšu krīzes attiecībā uz vērtspapīru tirgiem, ieguldījumu starpniekiem un tirdzniecības vietām. Ar jauno tiesisko regulējumu nostiprina un aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/39/EK ⁽⁶⁾.
- (2) Ar jauno tiesisko regulējumu reglamentē prasības, ko piemēro ieguldījumu brokeru sabiedrībām, regulētam tirgum, datu ziņošanas pakalpojumu sniedzējiem un trešo valstu sabiedrībām, kas nodrošina ieguldījumu pakalpojumus vai darbības Savienībā. Ar tām saskaņo preču atvasināto instrumentu pozīciju limitu regulējumu, lai uzlabotu pārredzamību, atbalstītu pareizu cenu noteikšanu un novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu. Ar tām ievieš arī noteikumus attiecībā uz augstas intensitātes algoritmisko tirdzniecību un uzlabo finanšu tirgu pārraudzību, saskaņojot administratīvos sodus. Pamatojoties uz jau esošajiem noteikumiem, ar jauno tiesisko regulējumu tiek stiprināta arī ieguldītāju aizsardzība, ieviešot stingras organizatoriskās un darbības prasības. Daļībvalstīm Direktīva 2014/65/ES ir jātransponē līdz 2016. gada 3. jūlijam.
- (3) Jaunais tiesiskais regulējums nosaka prasību tirdzniecības vietām un sistemātiskiem internalizētājiem sniegt kompetentajām iestādēm finanšu instrumentu atsauces datus, kas vienotā veidā apraksta katru finanšu instrumenta, uz kuru attiecas Direktīva 2014/65/ES, īpašās iezīmes. Minētos datus izmanto arī citiem mērķiem, piemēram, aprēķinot pārredzamības un likviditātes robežvērtības, kā arī ziņojot par pozīcijām attiecībā uz preču atvasinātiem instrumentiem.

⁽¹⁾ 2016. gada 29. aprīļa atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽²⁾ 2016. gada 26. maija atzinums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 2016. gada 7. jūnija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2016. gada 17. jūnija lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

- (4) Lai datus vāktu efektīvi un saskaņoti, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde ("EVTI") sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm ("VKI") veido jaunu datu vākšanas infrastruktūru – Finanšu instrumentu atsauces datu sistēmu ("FIADS"). FIADS attieksies uz plašu finanšu instrumentu klāstu, kas iekļauti Regulas (ES) Nr. 600/2014 darbības jomā, un tā savienos jaunāko datu plūsmas starp EVTI, VKI un tirdzniecības vietām visā Savienībā. Lielākā daļa jauno IT sistēmu, kas būs FIADS pamatā, būs jāveido pilnīgi no jauna, pamatojoties uz jauniem parametriem.
- (5) Dalībvalstīm, sākot ar 2017. gada 3. janvāri, ir jāpiemēro pasākumi, ar kuriem transponē Direktīvu 2014/65/ES. Tomēr, ņemot vērā to datu apjomu un sarežģītību, kuri ir jāvāc un jāapstrādā, lai jaunais tiesiskais regulējums varētu sākt darboties, jo īpaši attiecībā uz ziņošanu par darījumiem, pārredzamības aprēķiniem un ziņošanu par pozīcijām attiecībā uz preču atvasinātiem instrumentiem, ieinteresētās personas, piemēram, tirdzniecības platformas, EVTI un VKI nespēj nodrošināt to, lai nepieciešamās datu vākšanas infrastruktūras būtu izveidotas un sāktu darboties līdz minētajai dienai.
- (6) Datu vākšanai nepieciešamās infrastruktūras neesamība ietekmētu visu jaunā tiesiskā regulējuma darbības jomu. Bez datiem nebūtu iespējams precīzi nodalīt finanšu instrumentus, kas ietilpst jaunā tiesiskā regulējuma darbības jomā. Turklāt nebūtu iespējams pielāgot pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības pārredzamības noteikumus, lai noteiktu, kuri instrumenti ir likvidi un kad būtu jāpiespīr atbrīvojumi vai jāļauj atlikt publicēšanu.
- (7) Bez datu vākšanai nepieciešamās infrastruktūras tirdzniecības vietas un ieguldījumu brokeru sabiedrības nespētu kompetentajām iestādēm ziņot par veiktajiem darījumiem. Neziņošana par pozīcijām attiecībā uz preču atvasinātiem instrumentiem apgrūtinātu pozīciju limitu piemērošanu šādiem preču atvasinātiem instrumentiem. Neziņošana par pozīcijām ierobežotu spēju efektīvi atklāt pozīciju limitu pārkāpumus. No datiem ir atkarīgas arī daudzas prasības, kas attiecas uz algoritmisko tirdzniecību.
- (8) Datu vākšanai nepieciešamās infrastruktūras neesamība arī apgrūtinātu ieguldījumu brokeru sabiedrību spēju piemērot labākās izpildes noteikumus. Tirdzniecības vietas un sistemātiskie internalizētāji nespētu publicēt datus par darījumu izpildes kvalitāti minētajās vietās. Ieguldījumu brokeru sabiedrības nesaņemtu svarīgus izpildes datus, kas tiem palīdz noteikt, kā vislabāk izpildīt klientu rīkojumus.
- (9) Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un novērstu iespējamus tirgus traucējumus, ir nepieciešami un pamatoti steidzami rīkoties, lai atliktu piemērošanas sākšanu jaunajam tiesiskajam regulējumam kopumā, tostarp visiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem, kas pieņemti saskaņā ar to.
- (10) Īstenošanas process attiecībā uz datu vākšanas infrastruktūru ietver piecus soļus: darījumdarbības prasības, specifikācijas, izveidošana, testēšana un ieviešana. EVTI lēš, ka minētie soļi būs pabeigti līdz 2018. gada janvārim ar noteikumu, ka līdz 2016. gada jūnijam būs juridiska noteiktība par galīgajām prasībām saskaņā ar attiecīgajiem regulatīvajiem tehniskajiem standartiem.
- (11) Ņemot vērā ārkārtas apstākļus un lai EVTI, VKI un ieinteresētās personas varētu pabeigt darbības īstenošanu, ir lietderīgi par 12 mēnešiem, proti, līdz 2018. gada 3. janvārim, atlikt dienu, līdz kurai dalībvalstīm ir jāpiemēro pasākumi, ar kuriem transponē Direktīvu 2014/65/ES, un dienu, kurā ir jāatceļ Direktīva 2004/39/EK. Attiecīgi būtu jāatliek ziņojumi un pārskatīšana. Ir arī lietderīgi atlikt dienu, līdz kurai dalībvalstīm ir jātransponē Direktīva 2014/65/ES, proti, līdz 2017. gada 3. jūlijam.
- (12) Direktīvas 2014/65/ES 2. panta 1. punkta d) apakšpunktā minētais izņēmums būtu jāpaplašina, lai ietvertu nefinanšu sabiedrības, kuras ir regulēta tirgus vai daudzpusējās tirdzniecības sistēmas (DTS) locekļi vai dalībnieki, vai kurām ir tieša elektroniska piekļuve tirdzniecības vietai, veicot darījumus tirdzniecības vietā, kurus var objektīvi izmērīt kā tādus, kas samazina riskus, kuri tieši saistīti ar šo nefinanšu sabiedrību vai to grupu komercdarbību vai kases finansēšanas darbību.
- (13) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Direktīva 2014/65/ES,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2014/65/ES groza šādi:

1) direktīvas 2. panta 1. punkta d) apakšpunkta ii) punktu aizstāj ar šādu:

“ii) regulēta tirgus vai DTS locekļi vai dalībnieki, no vienas puses, vai tādas personas, kurām ir tieša elektroniska piekļuve tirdzniecības vietai, no otras puses, izņemot nefinanšu sabiedrības, kas tirdzniecības vietā veic darījumus, kurus var objektīvi izmērīt kā tādus, kas samazina riskus, kuri tieši saistīti ar šo nefinanšu sabiedrību vai to grupu komercdarbību vai kases finansēšanas darbību;”;

2) direktīvas 25. panta 4. punkta a) apakšpunkta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Piemērojot šo punktu, trešās valsts tirgu uzskata par līdzvērtīgu regulētam tirgum, ja ir izpildītas trešajā un ceturtajā daļā noteiktās prasības un procedūra.

Pēc dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma Komisija saskaņā ar 89.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru pieņem lēmumus par līdzvērtīgumu, norādot, vai trešās valsts tiesiskais regulējums un uzraudzības sistēma nodrošina to, ka minētajā trešā valstī atļauju saņēmušais regulētais tirgus atbilst juridiski saistošām prasībām, kuras šā apakšpunkta piemērošanas nolūkā ir līdzvērtīgas prasībām, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 596/2014, no šīs direktīvas III sadaļas, no Regulas (ES) Nr. 600/2014 II sadaļas un no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/109/EK, un kuras minētajā trešā valstī efektīvi uzrauga un izpilda. Kompetentā iestāde norāda iemeslus, kas tai liek uzskatīt, ka attiecīgās trešās valsts tiesiskais regulējums un uzraudzības sistēma ir uzskatāmi par līdzvērtīgiem, un minētajā nolūkā sniedz attiecīgu informāciju.

Šādu trešās valsts tiesisko regulējumu un uzraudzības sistēmu var uzskatīt par līdzvērtīgiem, ja tie atbilst vismaz šādiem nosacījumiem:

- i) tirgiem ir jāsaņem atļauja, un tiem pastāvīgi piemēro efektīvu uzraudzību un nodrošina prasību izpildi;
 - ii) tirgos pastāv skaidri un pārredzami noteikumi par vērtspapīru tirdzniecības atļaušanu, lai šādi vērtspapīri būtu pareizi, precīzi un efektīvi tirgojami un būtu brīvi apgrozāmi;
 - iii) uz vērtspapīru emitentiem attiecas prasības par periodisku un pastāvīgu informēšanu, nodrošinot ieguldītāju aizsardzību augstā līmenī; un
 - iv) tiek nodrošināta tirgus pārredzamība un integritāte, novēršot tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, kas izpaužas kā iekšējās informācijas izmantošana un tirgus manipulācija.”;
- 3) direktīvas 69. panta 2. punkta otrajā daļā vārdus “2016. gada 3. jūlijam” aizstāj ar vārdiem “2017. gada 3. jūlijam”;
- 4) direktīvas 70. panta 1. punkta trešajā daļā vārdus “2016. gada 3. jūlijam” aizstāj ar vārdiem “2017. gada 3. jūlijam”;
- 5) iekļauj šādu pantu:

“89.a pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Eiropas Vērtspapīru komiteja, kas izveidota ar Komisijas Lēmumu 2001/528/EK (*). Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 (**)^(**) nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

(*) Komisijas Lēmums 2001/528/EK (2001. gada 6. jūnijs), ar ko izveido Eiropas vērtspapīru komiteju (OV L 191, 13.7.2001., 45. lpp.).

(**) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).”;

- 6) direktīvas 90. pantu groza šādi:
- a) panta 1. punktā vārdus “2019. gada 3. martam” aizstāj ar vārdiem “2020. gada 3. martam”;
 - b) panta 2. punktā vārdus “2018. gada 3. septembrim” aizstāj ar vārdiem “2019. gada 3. septembrim” un vārdus “2020. gada 3. septembrim” aizstāj ar vārdiem “2021. gada 3. septembrim”;
 - c) panta 4. punktā vārdus “2018. gada 1. janvārim” aizstāj ar vārdiem “2019. gada 1. janvārim”;
- 7) direktīvas 93. panta 1. punktā vārdus “2016. gada 3. jūlijam” aizstāj ar vārdiem “2017. gada 3. jūlijam”, vārdus “2017. gada 3. janvāri” aizstāj ar vārdiem “2018. gada 3. janvāri” un vārdus “2018. gada 3. septembri” aizstāj ar vārdiem “2019. gada 3. septembri”;
- 8) direktīvas 94. pantā vārdus “2017. gada 3. janvāra” aizstāj ar vārdiem “2018. gada 3. janvāra”;
- 9) direktīvas 95. panta 1. punktā vārdus “2020. gada 3. jūlijam” aizstāj ar vārdiem “2021. gada 3. janvārim” un vārdus “2017. gada 3. janvāra” aizstāj ar vārdiem “2018. gada 3. janvāra”.

2. pants

Šī direktīva stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

3. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2016. gada 23. jūnijā

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
M. SCHULZ*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
A.G. KOENDERS*
